

ואתה דלא מחייבמת יס להוכיח דלא סניא לי ומשוייה חושטין לדבריה דאי סניא לי איכ נוקמא אחזקה וימא דבדולא משקרא משום דסניא לי ובע"כ זימנן דלא סניא לי וי"י בחוסי יבמות י"ד דיה היל טלמא חוכיה דנאמנת לומר תחייבם אפי' דרמא לי ואינה נאמנת לומר מה יבמי משום דסני לי וי"י בחוסי החוסי לשיטתם מוכרח דפשיטות הגמי הוא מסיפא כ"ל. ואין להקשות דמנ"ל להגמי לפשטם מהא דתנן חוללה ואינה נאמנת לומר מה בעלי ואחייב מה בני למיפטר נפשה בלא חליה דבע"כ זימנן סניא לי דלמא לעולם רחמא לי והא דאינה נאמנת היינו משום דלא רע חכמים להאמינות לאפוקי מחזקה איסור לשוק מנ"ל דאפשר בחליה וכמש"כ החוסי גבי אומרת מה בני ואחייב בעלי, דהא אינו דלוקא הסם אמרין דלא רע חכמים להאמינה שחייבם דליכא עיגולא משום דאפשר בחליה דהא גם לפי דבריה היל זקוקא ליבם וזין יבום לחליה ליכא עיגולא אבל הכא אין לומר דלא רע חכמים להאמינות לאפוקי מחזקה איסור לשוק ולהחריס בלא חליה אף דנאמנת מדינא ומשום דליכא עיגולא דאפשר שחולק דהא גם בחליה איכא לפעמים עיגולא אם היבם הוא במדיה או שאינו רואה לחליך ע"כ בין שחייב פטורה בלא חליה או שחייב לריבה חליה מקרי עיגולא, וע"כ הא דלריבה חליה הוא משום דסניא לי ולא דייקא והיישין שמסקרת כ"ל:

ומעתה

לפי שי החוסי כ"ל מיישב שפיר קושיה הב"ש והמלימ שהקשו מיט לא פריך הגמי תבבא דרישא מהאשס שהלכה היא ובעלה ובנה למדיה ואמרה מה בני ואחייב מה בעלי דחוללה ואמאי דלמא רחו עדים להכחישה ואמרי שאינה לריבה חליה כלל ואחיה מלריבה כרח לכהונה, אמנם לפי שי החוסי ינחא שפיר דהרי באמת מהרואי היל להאמינה שחייבם אפי' אלא שלא רע חכמים משום דליכא עיגולא דאפשר בחליה ואי ימא דלא חולק עד שידע הדבר איכ טוב אלו מענין אותה ובמקום עיגון הרי נאמנת אפי' להחייבם ומש"כ לחלק. ויוד כיון דהא דאינה נאמנת להחייבם היינו רק שהחמירו חכמים משום דליכא עיגולא דאפשר בחליה כרי דנאמנת אלו מאמינין אותה ולולי דליכא עיגולא היתה נאמנת להחייבם הרי אלו מחזיקין דבריה לאמה ואין נוחש שמה יבואו עדים להכחישה שהיא משקרת וכי ברור:

והנה פרשי

הוא בדיאלפשיטות הגמי הוא מחרי בבא דרישא ודסיפא וע"ש שכי מדקחתי בתרייתו חושטין ביואלה בחזקה היחר לשוק ובזה והחזיקה טלמא ליבם וקחתי חושטין ולא אמרין אוקמה חזקה ותנשא דהא ודאי משקרא משום דרחמא לי קאמרה אלא לא מחזיקין לי באהבה כ"י ע"ש ויקשה כקושיית החוסי דלמא לעולם רחמא לי והא דלריבה חליה היינו משום דשויהא אנפשה חדיא וע"י ליכא לחך. כמו שכתב החוספוח דמדקחתי חוללה משמע שכן הדין כ"י ויכ"ש במהרש"א כ"ל וביותר קשה דרשי במשנה פי' בהדי' דהא דלא משתרי בלא חליה משום דשויהא אנפשה חתיכה דאסורה מעלמא ואיכ איך פשיט בגמי מהא דחוללה דבע"כ לא מחזיקין לי באהבה מדלא תנשא בלא חליה ולכאורה פרשי סותרין הן: ונראה לישב עפ"י מש"כ בשו"ת מהר"ם חיר ס"י י"ב לישב קוש' הראשונים בסי' ב' בחר דנדרים במשנה שם חזרו לומר שלא תהא אשה נוחת עיניה בחר ומתקלקל על בעלה האומרת עמאה איך לך חביא ראי' לדבריה והקשו הראשונים והא שויהא אנפשה חתיכה דאסורה ואמאי לא מהימנא וכחב מהר"ם ח"ל ולענין משמע לי דכל שאין איסורא אלא מחמת אורחא בלבד בתיילתא כל דהיא שרינן לה חרע דהא אם אמרה אשה איש אני וחזרה ואמרה פטוי אני ונחתה אמהלה לדבריה נאמנת חו אואיל וראו חכמים ודו דעתן של נשים שאומרות כן כדי לקלקל עממן על בעליהן היינו אמחללה דאין סודי שלא אמרה כן אלא לאסור טלמא על בעלה כ"י ע"ש, ולפי' מיושב שפיר פרשי מה שפי' בגמי דפשיט מדקחתי חוללה ולא אמרין אוקמה אחזקה ותנשא דהא ודאי משקרא משום דרחמא לי קאמרה כ"י ולא קשה דלמא להכי לריבה חליה משום דשויהא אנפשה חתיכה דאסורה דאי נימא דרחמא לי ובדאי משקרא היינו אמחללה דמשום דרחמא לי אומרת שהיא זקוקה ליבם וכמש"כ מהר"ם כ"ל וכל זה הוא אי נימא דודאי רחמא לי להכי ליכא למימר משום שויהא אנפשה חדיא משום דהיינו אמחללה

סימן לח

בענין האשה שאמרה בטאה אני לך ובדין שויהא אנפשי' חדיא.

תנן

במשנה סי' ב' בחרה דנדרים בראשונה היו אומרים גי נשים יוללות וטולות כחובה האומרת עמאה איך לך כ"י חזרו לומר שלא תהא אשה נוחת עיניה בחר כ"י האומרת עמאה איך לך חביא ראי' לדבריה וע"ש בחוסי שהקשו עמאה איך לך אמאי לא מהימנא הא שויהא אנפשה חדיא כדאמר בקדושין קדשתי והוא אומר לא קדשתיך הוא נוחת בקדושה והיא אסורה בקדושה כ"י ע"ש וכן הקשו הראשונים בחי' הרשב"א שם וברא"ש בפי' דיבמות והרישב"א וס"י סביב הריף לנדרים וע"ש שחי בתרומה שונים, והר"ן כ"י ח"ל ואיכא למידק אמתני' כיון דמדינא באמרה עמאה איך לך מהסרה אבעלה כמשה ראשונה משום שלא תהא נוחת עיניה בחר האין חתימה וכי איסור שבה להיכן הלך יס מי שחיתך כ"י ואחרים חירע דמשנה ראשונה לאו דינא קחתי דמדינא ודאי אין האשה נאמנת לומר עאל להפקיע עממה מבעלה שהיא משועבדת לו אלא. ע"ש דהא מילתא כסיפא לה חקינו במשנה ראשונה להאמינה דאי לא דקושטא קאמרת לא הוה חוללה נפשה למימר הכי ומי חו' רבנן בחרתי דליכא למיחש לשמא תהא נוחת עיניה בחר אוקמוס' ארינא עכ"ל:

והנה

האחרונים כתבו שהר"ן הקשה למשנה אחרונה באמרה עאל האין חתימה לבעלה הא שויהא אנפשה חדיא וע"י חירך דלא מהימנא למימר עאל להפקיע עממה מבעלה שהיא משועבדת לו ע"י בסי' יטועת יעקב חאה"ש ס"י י"א וס"י קטני ולהנא' צ"ל קושיה בסי' ש"ש שמענה ו' פ"ט ועוד כמה אחרונים ועפ"י זה הניחו ליסור בשי' הר"ן דבמקום הפקעת שעבוד כמו הכא שהיא משועבדת לבעלה ליכא איסורא משום שוי אנפשי' חתיכה דאסורה, מהו לכאורה אין זה מוכרח בביטול הר"ן דלא הזכיר כלל בדבריו מענין שוי אנפשה חדיא ואפ"ל דמש"כ דלמשנה ראשונה מיחסרמא מדינא היינו משום דלא עבדא לבזוי נפשה וכמבואר שם בגמי דמבטי' לכו אמרה לבעלה גרשתי מהו ח"ש האומרת עאל כ"י איך רבא אדרבה אפי' למשנה ראשונה דקחתי מהימנא הסם משום דלא עבדא לבזוי נפשה כ"י ע"ש ולפי' אפ"ל דמש"כ הר"ן דלמשנה ראשונה מדינא מיחסרמא אבעלה היינו משום חזקה דלא עבדא לבזוי נפשה חו חזקה דחתי מכה סב"א דאליס טובא וכמש"כ בזה"ש ס"י ר"ז וכמו חזקה דאין אשה מעיזה פנים בפני בעלה לרב סמנא דלכך נאמנת לומר גרשתי ומותרת אפי' להנשא לאחר והיינו שח"י הר"ן למשנה אחרונה וכי איסור שבה להיכן הלך. אולם איך להעמיד כן בכונה הר"ן שהרי ח"י דמדינא ודאי אין נאמנת לומר עאל להפקיע עממה מבעלה שהיא משועבדת לו ואי נימא דהא דסיד דלמשנה ראשונה נאמנת מדינא היינו משום חזקה דלא עבדא לבזוי נפשה איכ תאי קא דמי דאי לימר דנאמנת מדינא להפקיע עממה שהיא משועבדת לו ומה ענין זה לזה וכי בשביל שהיא משועבדת לו אי אפשר להיות נאמנת מטעם חזקה דלא עבדא לבזוי נפשה ובדאי קושטא קאמרה וארי באומרת לבעלה גרשתי נאמנת לרב סמנא מטעם חזקה אף דמשועבדת לו ובגמי מדמי לכו אהדדי, ועוד שח"י כחב דמדינא אין האשה נאמנת לומר עאל שהיא משועבדת לו כ"י אלא משום דכסיפא לה חקינו במשנה ראשונה להאמינה דאי לאו דקושטא קאמרה לא הוה חוללה נפשה כ"י ומשמע מדבריו דים מקום לחיות נאמנת מדינא אף בלא הטעם דלא עבדא לבזוי נפשה אלא משום דמשועבדת לו ואינה נאמנת מדינא מטעם זה רק משום דכסיפא לה ולא הוה חוללה נפשה חקינו במשנה ראשונה להאמינה. וע"כ נראה מוכרח כמו שהביטו האחרונים.

פרי יצחק - א בלאזר, יצחק בן שלמה עמוד מס: 88 הודפס ע"י אוצר החכמה

דקיינן דנאמן לומר בני ממזר הוא האם בשי"ט עשרה יוסין
 כי דהו דוקא בלאם אמר זה בני ממזר הוא הייט שהוא בן
 אלא שגלגל בפסול אבל אם הוא לומר שאשמו ונחם חתונו ומאחר
 נחשבה אינו נאמן עליו שעל בן האמינותו חורה ולא על מי
 שאינו בן והואיל וסוף בחזקת כשרות לאו כל כמיני' לפסול
 ע"ש ש"י כן בשם הרי"ף, ובס' חבני מלואים סי' ד' סק"כ
 ה"ש ע"ז נגמ' זו דלאמר ל"י ר' יהודה נאמן אחה לפסול עמך
 ואי אחה נאמן לפסול בניה וסריך בנמי ומי אמר ר"י הכי והחני'
 יכיר ט' יכשם שנאמן כי כך נאמן לומר בני זה בן גרושה כי
 והא' תחם מיירי בבא על ישראלית וכמי' החוס' שם ד"ה נאמן
 אלא משום דקסבר ר"י עכ"ל ועבד הבא על בת ישראל הולד
 ממזר ואיכ' אינו בן כלל ואיכ' מאי הקשה הגמ' והאמר ר"י
 הרי תחם הוא לומר שהוא בן ורק בן גרושה הוא וסבא הוא
 לומר שאינו בן כלל דהא הולד כמותה וכן רבינא דאמר שם
 נאמן אחה לפסול בניה ואין אחה נאמן לפסול בני בניה קשה
 אמאי נאמן הא אינו יכול לפסול אח בן כשאומר שאינו בן
 ודח' בזה דעת הרי"ף ע"ש :

ולענין ד' יש ליישב דהגם רבני משני דלהכי אינו נאמן לפסול
 אח בניו משום דלדבריה עכ"ל אחה ואין עדות
 לעכ"ל ורבינא דאמר דהכי קאמר נאמן אחה לפסול אח בניה
 ואין אחה נאמן לפסול בני בניה ע"ש, הרי רבינא דס"ל דנאמן
 באחא לפסול אח בניו ל"י הך סברא דלדבריה עכ"ל אחה
 ונראה משום דהך סברא דלדבריה עכ"ל אחה היא כמו דרתי
 דסחרי דאית נאמן משום דלדבריה עכ"ל הוא הרי בעי' לר"ך
 להקדים דלדבריה עכ"ל הוא וממילא הרי גם בני עכ"ל חס הוא
 סברא מהספקת ולכן לא ס"ל לרבינא הך דלדבריה עכ"ל אחה,
 ולפי' נראה דעיקר סברת הרי"ף שאינו נאמן לומר שממזר
 הוא דהיינו שאינו בן שעל בן האמינותו חורה ולא על מי
 שאינו בן הוא ממש סברת הגמ' לדבריה עכ"ל אחה ואין
 עדות לעכ"ל לפיכך אינו נאמן וכן סבא ג"כ בלאם לומר שאינו
 בן כלל אמרינן ג"כ לדבריה אחר אחה ואין עדות לאחר לפסול
 אדם ואף דממ"ל אם נאמר לדבריה אחר אחה ואין עדות לאחר
 איכ' ממילא הוא ממזר מימ פוחחין לומר לדבריה אחר אחה
 כמו דאמרין לדבריה עכ"ל אחה ומה הו"ל הרי"ף ד"ט, אולם
 לרבינא דס"ל דהוא נאמן לפסול אח בן ולא אמרינן לדבריה
 עכ"ל אחה בודאי מודה הרי"ף לר"י ג"כ בלאמר שאינו בן
 נאמן וכמו בלאמר שהוא עכ"ל לפי דבריו, ולפי' יחא שפיר
 קושית הא"מ דלפי המקשה דפריך שיהא נאמן לפסול אח בן
 שהיא עכ"ל כשם שנאמן לומר זה בני ממזר הרי לא ס"ל לסברת
 לדבריה עכ"ל אחה איכ' אין י"מ ג"כ בזה שלדבריה אינו בן
 וכן רבינא דס"ל באחא דנאמן לפסול אח בניו ולא אמרינן לדבריה
 עכ"ל אחה כו' כמו כן אין י"מ מה שלדבריה אינו בן כ"ל
 וכ"י נראה ברור :

ובזה מיושב קושית החו"י שהק' בזה דלאמר רבא גבי פלוגי
 רבנני לר"י אדם קרוב אלא עלמא ואין אדם משום
 עלמא רשע לפסול לעדות ופלוגין דבורי' בסנהדרין ד"ט ולי'ל
 לומר אדם קרוב אלא עלמא ולכן אין משום עלמא רשע חסוק
 ל"י דאין יוכל לעשות רשע ע"י עלמא דאם הוא רשע הרי
 רשע פסול לעדות ע"ש ובכ"ז פלגו האחרונים ע"ד ק"ו ז',
 ולענין נראה דכיון שפיר דה' חל' ג"כ בהג"ל דלפי' הקוש' ע"כ
 צ"ל לדבריה רשע אחה ואין עדות לרשע ולפי' לרבינא דלא ס"ל
 הך סברא דלדבריה ה"ה דלא שייך לומר לדבריה רשע אחא ולפי'
 אפ"ל דרבא כרבינא ס"ל ולכן אמר אדם קרוב אלא עלמא כו',
 ור"ן לרבינו יש ליישב קושית החו"י ע"י מש"כ הראשונים בשם
 הראב"ד דעיקר חידושו של רבא הוא דהוא ואחר תאמרין להורנו
 דאפ"י שאינו נאמן במקלח עדותו לגבי עלמא ולימא עדות
 שבטלה מקלחו בטלה כולה אלא דעממא הוא דלגבי עלמא לא
 שייך זו חורה עדות כלל משויה אמרינן אדם קרוב אלא עלמא
 ופלוגין דבורא וע"כ ה"י הוא דמאי דאדם קרוב אלא עלמא
 לאו משום עד פסול הוא שאם ה"י משום עדות היינו אומרים
 עדות שבטלה כו' עכ"ל ע"י בחי' הר"ן שם, ואיכ' מיושב שפיר
 הא דלא אמר ממעט דלדבריה רשע הוא ורשע פסול לעדות
 דמשום פסול עדות שוב ליכא למימר פ"ד משום עדות שבטלה
 מקלחה אבל משום אדם קרוב אלא עלמא לא שייך זו חורה
 עדות

כג

לאדם דבר האסור לו, ועיין בשע"מ פ"ט מה' אישות שדחה
 קושית המהרי"ט וכחז' דלא דמי כלל דהתם לאו משום הימנעות
 הוא דאסורא אלא משום נדרה וכל שהבעל יודע שנדרה הנאה
 תשמיש עליה ולא היפר לה הרי היא אסורה עליו משא"כ הכא
 דמאי דאמרין שו"ת נפשה חדיא הוא משום הימנעות דלד"ס נאמן
 ע"י והילכך איכא למימר דכל דמבעבדא ל"י לא מהימנא כו'
 ע"ש וסגה דברי חוס' ר"י ד' ס' המה כדברי הר"ן וקושית הבי"מ
 הוא גם קושית המהרי"ט ולפי' לפי תשי"ב השע"מ לחלק מחורין
 שפיר קאית הבי"מ כ"ל, ודעה השע"מ מסיק שם ולפי' הגר"ה
 שדעמו ז"ל דשו"ת אנפשי' חדיא מדין נדר הוא כמו שאסור על
 עלמא ואינו חפץ דמי כו' גם הרב משפט ד"ק פשיטא ל"י דמדין
 נדרי איסור נגשו בזה ע"ש, אולם זה ליחא דלא יחזן לומר
 דמהרי"ט ס"ל דשו"ת אנפשי' חדיא מדין נדרי איסור הוא דבשי"מ
 מהרי"ט ח"ב ח"ט סי' א' הביא דבר זה ודחאו בשחי' ידים ע"ש.
 וכן יש להיר' דשו"ת אנפשי' חדיא הוא משום נאמנות ולא משום
 נדר מדברי הרא"ש פ"ב דיבמות ש"י ואל תחמה האין מחורין
 אחס' לבעלה הא שוחס נפשא חדיא וי"ל לפי שראו חכמים לקבול
 שדורות שחטו אגסים עיניהם בלאחר רובו האומרות כן משקרות
 לכך נראה להם להחזיק ע"ש ועיין בקרבן נחמאל ודבריו ז"ט
 ודברי הרא"ש מוצא ע"ש מה שהסביר המהרי"ט בסי' י"א שם
 ע"ש וכן הוא אי נימא דשו"ת אנפשי' חדיא הוא מעטם נאמנות
 אולם אי נימא דעממא הוא משום נדרי איסור לפי' אין מקום
 כלל למעט הרא"ש דמה בכך שמשקרות הלא זהו נדרי איסור
 לאסור את המותר וכוונתם באחא לאסור עלמן ומה מו"ל מה
 דאמרין שמשקרות וע"כ דהוא רק משום נאמנות כ"ל :

ובהיותי בזה ראיתי לחקור אם יש דין שו"ת אנפשי' חדיא גבי

עכ"ל ע"כ שר' שהיא בחזקת כשרה והעכ"ל
 לומר שהיא חבר מן החי אם אמרינן גבי שו"ת אנפשי' חדיא
 וי"מ אם רשאי להכניס לו משום לפני עור. והנה לשי' אחי
 אחרונים דשו"ת אחר"ה הוא מדין נדרי איסור בודאי דליש' בעכ"ל
 אולם לשי' רוב האחרונים דהוא מעטם נאמנות דאדם נאמן על
 עלמא יותר ממאה עדים יש להסחפק אם שייך דין שו"ת
 אנפשי' חדיא בעכ"ל, ולכאורה נראה דגם בעכ"ל אמרינן
 שו"ת אנפשי' חדיא משום חורה נאמנות דלא מצ"י להגיה"ל בפי'ק
 דניסין ש"י מספר החכמה דעכ"ל איכ' פסולים לעדות מן
 החורה אלא מעטם שהם גוללים איכ' הרי יש להם נאמנות ואף
 דלעדות פסולים אמנם לענין שו"ת אנפשי' חדיא אין י"מ מה שם
 גוללים דגם גבי חלן יש דין שו"ת אנפשי' חדיא, אולם אפי' לפי' שם
 בתבטיא שם דלא נהירא להכשיר עכ"ל לעדות שאינו בכלל
 אח"ך מי' הייט דוקא לעדות והוא גוה"כ דהוא ככל פסולי
 עדות אבל איחא בכלל נאמנות דגם בכל פסולי עדות ודאי דשייך
 גביהו חדיא, וע"י בקאטיא סי' ל"ד ש"י לענין הודאה ביד כמאה
 עדים שפירש' בקדושין דילפין מ"י הוא זה והייט כי היכא
 דהאמין החורה שני עדים על אחרים כן האמין החורה לכל אדם
 על עלמא אפ"י שהוא קרוב כו' ועבד וספחה נמי הודאה בעיד
 כמאה עדים כו' וכן שו"ת אנפשי' חדיא הוא מדין נאמנות דהאמין
 החורה כ"ל על עלמא איכ' בין במזמן בין באיסור לשולל נאמן
 על עלמא כו' ע"ש. ובאחא דהודאה בעיד כמאה עדים דמי בודאי
 איחא גם גבי עכ"ל כיון דנאמן בעיד על עלמא אפ"י שהוא
 פסול ואיכ' ה"ה לגבי איסורא וכמי' הקאטיא דה' דינא למזמן
 ואיסור, והנה בירושלמי קדושין פ"א ה"א ר"י בן שזי מוסיף
 בחנן ע"י עלמא וע"ש בפי' הק"י דעכ"ל נהרג ע"י עלמא
 ע"ש איכ' מכש"כ דשו"ת אנפשי' חדיא ע"י עלמא אלא דלפי'
 הפ"מ שם אין ראי' :

וכן יש להיר' נגמ' יבמות מ"ז גבי. ההוא דאחא לגבי דרי'
 ואמר נתייבתי ביני לבין עממי אמר לו נאמן אחה לפסול
 עמך ואין אחה נאמן לפסול אח בניה וסח' שם בר' כ"ה
 והרא"ש במקומו כ' דנאמן אחה לפסול עמך הוא מעטם דשו"ת
 אנפשי' חדיא ואי נימא דבעכ"ל לא שייך שו"ת אנפשי' חדיא
 איכ' נימא לדבריה עכ"ל אחה ועכ"ל אין לו נאמנות לענין
 שו"ת אנפשי' חדיא וכמו דאמר שם רבנ"י דלכ"י אינו נאמן
 לפסול אח בניו אף דאב נאמן על בן משום דלדבריה עכ"ל
 אחה ואין עדות לעכ"ל. אף לכאורה יש לדחות והנה בזה
 (ופרי יצחק ח"ב)

מרבין שלכיד משום שאבדה ע"ז קלה בחולים וממילא מבואר החילוק ושלל דרכה אסורה לכי לפי שאבדה מקלה בחולים ובבעלות הטייה מותרת לכי לפי שלא אבדה מבחוליה כלל וזה ברור טביל הדריג והאריך בה ומסיק דמכל הגיל מוכח דלא בהמיל שסובר דלדין דקיי"ל כריא וריש איכ סבבעל בהטייה פסולה לכי ולפי מה שמוכח מותרת היא לכי וריא וריש לא אסור רק בביאה שלא כדרכה ודברי בי הוא אפי' אליבא דריא וריש טכיד :

והנה לענין נראה ש"כ לא עיין כראוי בענין זה במחכית הרמה דמה שכתב כיג לפרש דברי הגמ' ביבמות דפי' בעילה שלא כדרכה טיב מוליד מקלה בחולים הוא פי' ז' מאלד ולא ניחן לאמרו שהוא מוכחש מחוץ וממקובל דהנה שלא כדרכה הוא פנים כנגד עורף כמו שבי' כחיד ועיין בשו"ת סמ"א ח"ב סי' קנ"ח שהאריך להוכיח בזה דהוא פנים כנגד עורף בפי' הסבבה ולא מאחורי' בלוחו מקום ע"ש ולענין נראה ג"כ להביא רא' מפורשת לזה ממנו יבמות ג"ט ע"ב וכו' מדי דהוי אמוכה ע"ן שלא כדרכה איכ אין לך אשה שכשירה לכהונה שלא נעשית מוכח ע"י לרור ופרש"י ע"י לרור של קטנה בהכ"ס ע"ש וז"ל, ולפי' איזה ענין הוא לומר דפי' בעילה שלא כדרכה פנים כנגד עורף מוליד בחולים ממקום שהוא גן נטול מעין תחום ועוד לדבריו בודאי דנח מוכח ע"ן במקום שלא כדרכה ג"כ מוליד קלה בחולים כמו ע"י בעילה וכמו דמוכח ע"ן בכדרכה בחולים נושרות כמו ע"י בעילה איכ באמת חיקשי דאין לך אשה שכשירה לכהונה שלא נעשה מוכח ע"ן ע"י לרור כיון דמימ קלה בחולי' נושרות, וזמנא נכח לדברי הגמ' שם אשר ז"ל חיד והוא אשה בבחוליה יקח פרע לבגרות שכלו בחולי' דברי רימ ר"א ור"ש מכשירין בבגרות כי רימ סבר בחולה אפי' מקלה בחולים משמע בחוליה עד דאיכא כל הבחולים בבחוליה בכדרכה אין שלא כדרכה לא וריא וריש סברי בחולה שלימה משמע בחוליה ואפי' מקלה בחולים בבחוליה שיחיו כל בחולי' קיימין בין בכדרכה בין שלא כדרכה ע"כ וע"י סימנ פרש"י שם ד"ה בבחוליה ביה יחידא דמשמע הכי למידרש במקום בחולי' דסימנ כדרכה אם נבעלה נפסלה לכי אבל בבעילה שלא כדרכה לא כי ואי נימא כדעת הדריג דפי' בעילה שלא כדרכה נחמטמו בחולי' כמו בבגרות לפי' קשה איך אפשר לפרש הכחוש לחילוף שלא כדרכה דדוק במקום בחולי' אם נבעלה נפסלה לכי לאסוקי בעולה שלא כדרכה דהא בוגרת כל בחולי' מעממה בלא שום סיבה ומעשה רק כבעת ומימ מתעשיין ביגרת משום דכחיד בחוליה עד דאיכא כל הבחולים ומי גרע בעולה שלא כדרכה נחמטמו בחוליה מבגרת דל בעילה מהכח לו יהא שלא נבעלה כלל כיון שכל בחולי' כמו בוגרת ומימ אסורה לכי ואיך איך אפשר למדרש במקום בחולי' חס ברור מאלד. ועיין בחוס' ד"ה אפי' מקלה בחולים שכתבו שם דאי אפשר לומר לרימ דבחולה שלימה משמע למעוטי שלא כדרכה דמבחולה ליכא למעוטי שלכיד דהא בקבוק של נערה כחיד בחולה ואפי' יש לה קנס וכיכ החוס' בכחוצות ל"ז ד"ה בבחוליה ע"ש ואי נימא כדעת הדריג דפי' בעילה שלכיד נושרות קלה בחולים לפי' קשה מאלד מדוע לא נחמטמו מבחולי' שלימה שלא כדרכה כיון דכחי' בחולה דמשמע שלימה וע"י בעילה שלכיד נחמטמו בחוליה ואינה בחולה שלימה ומה בין זו לבגרת דנחמטמו מבחולה שלימה, ועיין בחוס' כחוצות ל"ה ד"ה שיחיו בחוליה קיימין בין כדרכה בין שלכיד פירוש בעיין שאלות מקלה בחולים יהיו קיימים בכל מקום ע"ש ולדעת הדריג אין לדבריהם ביאור דמה זו שיחיו קיימין בכל מקום וחלל עיקר האיסור הוא משום שאינם קיימין במקום בחולים ממש דפי' בעילה שלכיד נושרות קלה בחולי' ממקום בחולים, ועוד דהא לדברי הדריג לרי' לפרש כך דלא ע"י בעילה כני אפי' מקלה בחולים ולהכי בוגרת כשרה לכי אולם ע"י בעילה לרי' שלא תאבד כלל אפי' מקלה בחולים איכ מה לרי' החוס' לומר פי' שאלות מקלה בחולים כ"ל, ומכל זה נראה ברור דפי' בעילה שלא כדרכה לא נחמטמו בחוליה כלל דאין ענין כלל למעט בחוליה ע"י דאין ימ בין בעילה לבין חס דכל הנשים נעשית מוכח ע"ן ע"י לרור וקיסם :

אולם פי' דברי הגמ' ביבמות הוא כמו שאבאר בעז"ה דהנה עיקר שם בחולה הוא דבר שלא נעבד ועיין בגדה סי' נעשה

טווח כלל ולא מקרי טווח שבעלה מקלה :

נחזור לענין דלפי הגיל אפי' דגבי טכיד לא שייך שוי' אפשי' חדיא והא דאמר נאמן אהא לפסול טעמך ולכא"י נימא לדברייך טכידים אהא כגיל דאפי' דרנביי דאמר לדברייך טכידים אהא אף דהוי תרתי דסתרי דבאמת הוא דבר סמחא דאיכא למימר לכאן ולכאן ולהכי מספק אינו נאמן לפסול אף בתי אבל לעצמו הוא נאמן מספק. אלא דלכאורה נראה להיר' דלא שייך בטכידים שוי' אפשי' חדיא דהנה בפסחים כ"ב ב"ה דאמר ר"א כל מקום שנאמר לא תאכל כו' וטרי' אבמיה כו' וטרי' מנין שלא יושב כוס יין לזכר ואבמיה לבי' ח"ל לפי טור כו' טעמא משום לפי' כו' ואי נימא דשייך גבי טכידים שוי' אפשי' חדיא הא משכחא לה ב"ה טכידים אומר ש"ה אבמיה דשוי' חדיא ואסור להושיע לו מבוט לפי' ומימ ישראל מוחר להטות ממנו וע"כ נראה כגיל :

סימן לט

עשיק י"א חסוד שנת תרל"א ע"ה פ"ב

כבוד יודי ד' וידיד עמו הרב הגאון המפורסם בשערים סועיה הגביר המרום צדיק יסריע בקש"ת מויה אברהם ליטש ב"י (דל) ראוענבוים הלוי.

ספרו המפורסם קבלתי כו' ואירתי סודו ובשטיו כו' והנה בפי' כ"ז י"א כבוד גאון ללחום את מושל רבינו הגדול בעל משנה לסלך ואחר הענין ראיתי כי במחכית הרבה הנה תורת אמת כפי הגאון המיל אך הדריג לשום חורשי' לא קלע אל הספרה בתשובה שם והגני מוכר להעתיק דברי המיל ואשר נגדו עליו סכבוד הדריג.

המל"מ בפי' י"ז מה' איסורי ביאה הי"ג עלה ונכתבסך בדיון בעולה לכי ח"ל יש להסתפק אם בעולה זו שאסור

הכחוש היינו דוקא כשנבעלה ואיכא דם דאין לה בחולים אבל אם בא עלי' בהטייה ועדיין בחוליה קיימין מהו דהא בפי' דכחוצות אמרין דרוב בקיאות בהטייה ומוכח שם דאין מולידין דם כלל כו' ומה שהביאנו לזה הוא משום דאיסור הבעולה מקרא דבחוליה נפקא דבעינן שיהי' לה בחולים ואיכ כל שיש לה בחולים אף שנבעלה שריא לכהן כו' וע"ש שהאריך בזה וכחז כיון דקיי"ל אפי' נבעלה שלא כדרכה פסולה לכי איכ מוכח דבעולה דאסורה לכי אין חלי' בהשרת בחוליה, וסוד כתב המיל אך אח זה אדרש ה"ה דאמר' בפי' דמגינה שאלו לבן זומא בחולה שטיבדה מהו לכי מי חיישין לדשמואל או דלמא דשמואל לא שכיחא אמר לאו, דשמואל לא שכיחא וחישינן שמה באמבטי טיבדה מוכח דאם הי' שכיחא דשמואל להבעל בלא דם סוד שריא לכי אף שנבעלה בעילה גמורה כל שלא הי' שם השרת בחולים כו' סן אמר שרין זה של בן זומא לא ראינו לשום אחד המהדרים שהביאנו והגרא"ה דסיל לפוסקים שדברי בי' הם דלא כהלכתא דהא אפי' נבעלה שלא כדרכה ק"ל דחשיבא בעולה ואסורה לכי ואפשר דבן זומא פליג בהא וס"ל דנבעלה שלא כדרכה לא אסירה לכי ומחלוקת האחים הוא בפי' הבא על יבמחו ואין ספק דלדין דקיי"ל דאפי' שלא כדרכה חשיבא בעולה פשיטא דאין הדבר חלוי בהשרת בחולים טכיד המיל :

וע"ז י"א הדריג לדוחו דברי המיל ונראה כחז כי דבריו הוא נגד החוס' במגינה שם ד"ה בחולה שכי' דמשמע שהאיבעי' הוא אליבא דרימ ואפי' אליבא דרי' יתקע ולדברי המיל אכתי אין זה אליבא דריא וריש דס"ל דבעולה שלא כדרכה פסולה לכי מה נראה דחוס' לא ס"ל כהמיל ולכן כחז כי ח"ל אכן לאחר העיון לענין שלא עיין הרב מיל כראוי בענין זה במחכית הרמה ולדעתי הדבר בחיפך שהאיבעי' הוא אליבא דרימא דבעולה שלא כדרכה אסורה לכי דהנה דבר זה מבואר דבעילה בהטייה אינו יולד שום דם מהבחוליה אפי' מקלה מהם אינו יולד כמו שהביא המיל בעצמו רא' ע"ז כי אכן בביאה שלא כדרכה ע"כ מוליד מקלה בחולים דהא ביבמות ג"ט מפרש הש"ס דריא בין סוברים בבחוליה עד שיחיו כל בחוליה קיימין בין בכדרכה בין שלא כדרכה ופרש"י שם בדיה בבחוליה שלא איבדה מהם כלום ע"י בעילה בין בכדרכה ובין שלכיד משמע בהדי' ולכן